

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi ns. veronkiertodirektiivin (EU) 2016/1164 väliyhteisösäännösten ja yleisen veronkiertosäännöksen kansallisesta täytäntöönpanosta

Kepa ry, yli 300 suomalaisen kehitys- ja ympäristöjärjestön kattojärjestö, kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Kepa pitää valtiovarainministeriön esitystä kokonaisuudessaan hyvin valmisteltuna ja perusteltuna. On myönteistä, että esityksessä on huomioitu, että direktiivi on luonteeltaan vähimmäissääntelystä. Toisin kuin muutamat alhaisen verotuksen EU-maat, Suomi ei hyödy aggressiivisesta verosuunnittelusta, vaan menettää sen vuoksi satoja miljoonia euroja verotuloja vuosittain.¹ Suomen etu on puuttua aggressiiviseen suunnitteluun tehokkaasti.

Väliyhteisösääntely on parhaimmillaan tehokas työkalu paitsi verokikkailun ehkäisemiseen myös haitallisen verokilpailun hillitsemiseen. Tämä tulee huomioida säännöksen valmistelussa.

1. **Kepa yhtyy valtiovarainministeriön näkemykseen siitä, että väliyhteisötulo tulee jatkossakin määritellä yksikköpohjaisesti.** Tämä tekee säännöksestä huomattavasti tehokkaamman ja helpomman toimeenpanna. Kepa kiittää myös siitä, että määräysvallan rajaa esitetään laskettavaksi 25 prosenttiin ja että säännös koskee vastaisuudessakin sekä yhteisöjä että luonnollisia henkilöitä.
2. **Merkittävän taloudellisen toiminnan poikkeama heikentää esitystä ja vaikeuttaa sen toimeenpanoa.** Kepa suosittelee poikkeaman poistamista muiden kuin ETA-maiden osalta seuraavista syistä:
 - a. **Viittaukset EU:n listaan yhteistyöhaluttomista maista ja vaatimus viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta (3 §, 2 momentin kohdat 1 ja 2) eivät ehkäise veroparatiisijoituksia. Sen sijaan ne asettavat kehitysmaat epätasa-arvoiseen asemaan.** EU:n listalla on tällä hetkellä ainoastaan seitsemän maata. Joukossa on Namibia, jota ei tunneta veroparatiisina. Sen sijaan listalta puuttuvat käytännössä kaikki veroparatiisitalouden kannalta keskeiset lainkäyttöalueet, mukaan lukien useita, joissa yhteisöveroa ei ole käytössä lainkaan.²

Köyhimmillä mailla ei yleensä ole resursseja ja kapasiteettia osallistua viranomaisten väliseen tietojenvaihtoon siinä laajuudessa kuin OECD vaatii.³

¹ Finnwatch, 2016. Jäävuorta mittaamassa. <https://www.finnwatch.org/images/pdf/jaavuori.pdf>

² Ks. esim. Garcia-Bernardo et al. 2017. Uncovering Offshore Financial Centers: Conduits and Sinks in the Global Corporate Ownership Network. <https://www.nature.com/articles/s41598-017-06322-9>

³ Ks. esim. Urinov. 2015. eveloping Country Perspectives on Automatic Exchange of Tax Information. https://warwick.ac.uk/fac/soc/law/elj/lgd/2015-1/lgd_2015_1_urinov_pdf.pdf

Komissio ei kehityspoliittisista syistä sisällyttänyt lainkaan vähiten kehittyneitä maita omaan listaukseensa.⁴ Useat veroparatiisit taas ovat muodollisesti sitoutuneet tietojenvaihtoon viime vuosina. Tämä ei kuitenkaan estä niitä ruokkimasta aggressiivista verosuunnittelua tarjoamalla yrityksille hyvin alhaista verotusta.

- b. **Taloudellisen toiminnan luonteen ja laajuuden todentaminen on vaikeaa.** Viranomaisen on haastavaa valvoa, onko tulo tosiasiaa syntynyt teollisen toiminnan tai siihen liittyvän myynti- tai markkinointitoiminnan harjoittamisesta. Talouden digitalisoituminen tekee tällaisesta rajanvedosta entistä haastavampaa. Koska myynti- ja markkinointitoiminnan ei edellytetä tapahtuvan samassa maassa kuin teollisen toiminnan, esitys lisäksi kannustaa siihen, että näitä toimintoja keskitetään alhaisen verotuksen maihin. Myös merkittävän taloudellisen toiminnan tunnusmerkkien täyttymistä on vaikea todentaa.
- c. **Poikkeama luo yrityksille insenttiivin vaatia veroetuja kohdemaassa.** Kehitysmaat menettävät vuosittain satoja miljardeja euroja tehottomien veroetujen ja -lomien vuoksi.⁵ Kehitysmaiden viranomaisten neuvottelukyky on usein heikko verrattuna monikansallisiin yrityksiin eivätkä mahdollisuudet arvioida vaikutuksia ole riittävät. Poistamalla poikkeaman Suomi tukisi kehitysmaiden veronkantokykyä hallituksen kehityspoliittisen selonteon mukaisesti.⁶
- d. **Lopuksi, ilman poikkeamaa väliyhteisösäännös olisi tehokas tapa torjua haitallista verokilpailua.** Se turvaisi sekä Suomen että kehitysmaiden kykyä kerätä verotuloja yrityksiltä vastaisuudessakin.

3. **Alhaisena verotuksena tulee vähintäänkin pitää tasoa, joka on alhaisempi kuin 3/4 Suomen verotuksen tasosta.** Väliyhteisösääntelyn tullessa voimaan vuonna 1995 Suomen yhteisöverokanta oli 25 prosenttia. Väliyhteisösäännös soveltui siis silloin, kun ulkomaisen yhteisön tuloverotus oli alle 15 prosenttia ($25 \cdot (3/5)$). Suomen nykyisellä verokannalla väliyhteisösääntely soveltuu vasta, kun tuloverotus on alle 12 prosenttia ($20 \cdot (3/5)$).

Esimerkiksi Ranskassa väliyhteisönä pidetään yhteisöä, jonka verotuksen taso on alle puolet Ranskan tasosta. Näennäisesti säännös on löyhempi kuin Suomessa, mutta käytännössä väliyhteisösäännös soveltuu useammin, sillä Ranskan yhteisöverokanta on selvästi korkeampi kuin Suomen (33,33 %). Alhaisen verotuksen raja asettuu siis 16,7 prosenttiin. Saksassa on käytössä kiinteä 25 prosentin raja.

⁴ Questions and Answers on the EU list of non-cooperative tax jurisdictions. 2017. europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-5122_en.pdf

⁵ Ks. esim. ActionAid. 2013. Give us a break: How big companies are getting tax-free deals. http://www.actionaid.org/sites/files/actionaid/give_us_a_break_-_how_big_companies_are_getting_tax_free_deals_2.pdf

⁶ Kehityspoliitiikan selonteko. 2016. <http://www.formin.fi/public/default.aspx?contentid=341631>

Jotta Suomen väliyhteisösäännös puuttuisi tehokkaasti veroparatiisisijoituksiin ja haitalliseen verokilpailuun, on aiheellista varmistaa, että väliyhteisösäännös soveltuu vähintäänkin yhtiöihin, joiden tosiasiallinen verotus on alle 3/4 Suomen tasosta eli nykyisellä verokannalla 15 prosenttia. Tämä on sama taso kuin väliyhteisösäännöksen tullessa voimaan.

- 4. Kotimaisen yhteisön määritelmää tulisi muuttaa niin, että ulkomailta rekisteröity yhteisö on Suomessa yleisesti verovelvollinen, jos sitä tosiasiallisesti johdetaan Suomessa.** Tämä tekisi monimutkaisen väliyhteisölain soveltamisen usein tarpeettomaksi, kun ulkomaille rekisteröityä yhteisöä voitaisiin verottaa, kuten Suomessa rekisteröityä yhteisöä ja kaksinkertainen verotus poistettaisiin normaalisti verosopimuksen tai verotusmenettelylain mukaisesti.
- 5. Yleistä veronkierron vastaista säännöstä (VML 28 §) tulee tarkentaa niin, että se mahdollistaa tehokkaan puuttumisen järjestelyihin, joiden liiketaloudellinen peruste on vähäinen ja joilla saavutetaan merkittävä veroetu.**

Kepa ry:n puolesta

Laura Häkli
Viestinnän ja vaikuttamistyön johtaja
p. 050 317 6710
s-posti: laura.hakli@kepa.fi